

אמא יקרה

ישבתי על הסלעים בחוף הים האינסופי, ולאחר יובל שנים הרגשתי את תחושת האהבה של בן לאמו.

אהבה של אדם בוגר מיטב שנותיו אל אמו הספונה בבית אבות, המבלה את שנותיה האחרונות במקום זר אך בטוח.

עור פנייך מקומט ועינייך מימיות משהו, שערך לבן, צבוע בחלקו, גולש על כתפייך השמוטות. לבושה בטרייניג ירוק ומוכתם בשאריות ארוחת-צהריים, ציפורניים מכוסות לכה בחלקן, לכה אדומה שאת אוהבת, ישובה לך בכסא גלגלים ומבקשת לשתות מיץ ממותק.

כן אמא זאת שגרתך היום-יומית, לכודה בחדר הצנוע ובגילך המופלג, מטופלת, מלווה ונבדקת בידי צוות צמוד.

אני ורחל באים אלייך לעיתים תכופות, יושבים לידך ומדברים. שואלים אותך שאלות: איך קוראים לי, וכמה ילדים יש לך, אני מצחיק אותך ומנסה לקחת אותך לתקופת מנסורה, לילדות שלך בדרזדן גרמניה, מעלה דמויות מהקיבוץ לפנייך ומגרה את זיכרוןך ודמיוןך. אנחנו צוחקים הרבה, מסתבר שחוש הומור יש לך וגם קצת ציניות, אם כי את אופייך היקה אי אפשר לקחת ממך. רחל מסדרת את שערך, צובעת את ציפורני ירך ומספרת לך על הבנות ואני מנסה להרגיז ולהצחיק אותך לחלופין- הכל כדי לחדד את זיכרוןך ולשמר את ערנותך.

במובן מסוים אמא גדולה לא היית כשם שאני בן גדול לא הייתי. קשה היה לך מהרגע שנולדת, אחות לשניים, בת להורים פולנים שהיגרו לגרמניה. אביך בילה את זמנו בדרכים בעיסוקי השמטס והרבה בבית לא היה. בגיל צעיר הצלת את עורך מהחיות הנאציות ולאחר שיטוט אכזרי באנגליה, בבית יתומים ובהכשרה מצאת עצמך מגורשת ע"י הבריטים למעצר בקפריסין. החיים בקיבוץ היו קשים ובטח לא התאימו לאחת כמוך, לא העבודה הפיזית הקשה, לא השמש היוקדת והזוחלים והחרקים והסלעים והאוהלים והבוץ- ובעצם הרוב.

ואז התאהבת, והתחתנת באיחור, וילדת חמישה ילדים וגידלת אותם בהצלחה חלקית וחשבת שהכול לטובת הקיבוץ והמדינה, ומלאת תפקיד מרכזי בדאגה לחברים אך בתוכך ובנשמתך נשארתי הילדה הקטנה, הנמלטת על חייה מגרמניה, נשארתי הבת הקטנה שרוצה להיות נערה יפה הלבושה בצו האופנה, הבת העזובה שדורשת שיטפלו בה וידאגו לה, בעלך והחברים בקיבוץ. ומכאן הנני עומד נמוך קומה ושפל רוח מול מזלך הרע בחיים, על לא עוול בכפך, ויודע להעריך ולכבד את ניסיונותייך הנואשים והישירים לשמור את שפיותך וצלמך מול המציאות הקשה של חייך.

היום אני יודע שאמא גדולה לא היית יכולה להיות בחייך, גם אם היית חייה עוד מאה שנה. היום אני מבין את חוזקך הנפשי, את תפקודך המושלם מול תלאות החיים, שהרי הכול יחסי בחיים ואני שנולדתי עם כפית של כסף בפי וחיי התנהלו בדרכי גן-עדן, ניצב נכלם ומבוש מול יכולתך להחזיק בציפורניים את שפיות החיים. מוריד אני לפניך את כובעי, ומודה בפה מלא: אכן, שחקת אותה אמא.

הצלחת לבנות לך גן עדן של חיים מתוך הגהנום של ההיסטוריה: מי ייתן ולי, ולמשפחתי הרחבה יהיו הכוחות שבהם נלחמת את חייך.

דוד

